

MARIE REJFOVÁ

POVÍDKY SMÍCHOVSKÉ

POVÍDKY
SMÍCHOVSKÉ

KNIHY MARIE REJFOVÉ
v nakladatelství Mystery Press

Josefína Divíšková

Kdo jinému jámu kopá

Komu straší ve věži

Kdo maže, ten jede

Kočka myši nenechá

Když se vosy vyrojí

Jako veš v kožichu

Ebookové novelky

Kdo má pod čepicí

Kdo má za ušima

Samostatné knihy

Povídky smíchovské

Připravujeme

Kdo má pod čepicí a jiné povídky

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha ani žádná její část nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Marie Rejřová, 2023

Cover Art © Jan Šrámek, 2023

Book Design © Veronika Kopečková, 2023

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2023

ISBN 978-80-7588-448-0 (pdf)

POVÍDKY SMÍCHOVSKÉ

Marie Rejfová

Mystery Press
2023

P

S

KAMENÍK

B

OTTO KOUTSKÝ

20. 3. 1883 – 21. 10. 1903

milovaný syn a...

... básník. Tak to chce Dagmar, pomyslel si František a zadíval se ven. Větev javoru, jenž rostl na dvorku mezi smíchovskými činžáky, šelestila na špinavém sklu okna dílny a zářila podzimmím zlatem. Matky mají o svých dětech vždy trochu nadnesené představy, ale v tomhle případě šlo o naprostou zaslepenost.

František zavrtěl hlavou a pohládl kámen mozolnatými prsty. Když si před rokem Dagmar bral, Otto byl jen rozcapený dvacetiletý studentík polytechniky, který neustále cosi škrábal do červeného zápisníku. Nikdy k sobě nenašli cestu.

„Časem se to jistě zlepší, Františku,“ chlácholila ho Dagmar. „Otto je jen trochu citlivější.“

„Samozřejmě, miláčku,“ objal František svou ženu, ale už tenkrát věděl, že Ottovo nepřátelství vůči němu je trvalé.

Žula se neochotně poddala Václavovu dlátu a písmeno B spatřilo světlo světa. B jako budižkničemu. Budižkničemu a flákač – takový byl náš Otto. Tak tomu bylo i onoho večera před čtrnácti dny.

„Františku,“ sepjala Dagmar štíhlé ruce v prosebném gestu.

František dál tvrdošijně hleděl na dno šálku – z loužičky černého indického čaje se na něj škodolibě culily dvě zapomenuté citronové pecky. „Říkám vám, že teď sedí s pány kolegy U Rorejsů,“ zabručel nevrle. To poslední, co se mu v téhle chvíli chtělo, bylo jít pro Ottu do hospody. Zakroužil hrnkem a pak jediným douškem nechal posměváčky sklouznout do krku.

Dagmar ho vzala za ruku a přešla špičkou ukazováčku po jeho mozolnaté dlani. „Drahý...“

Pohlédl do jejích andělsky modrých očí rámovaných leskle zlatými loknami a znovu si uvědomil, jak krásnou ženu vlastně má. S povzdechem vstal a zapnul si vestičku.

Podala mu svrchník a klobouk. „Na zítra mám u hokyně slíbenou kachnu,“ pronesla významně a sebrala mu ze širokých klop pár neviditelných smítek. „Udělám ji se zelím.“

Ač se tomu v duchu statečně bránil, představa dokřupava propečeného oběda mu poměrně dost zvedla náladu. Políbil Dagmar na tvář, obul se a vyšel na chodbu.

Dům byl tichý, ale František dobře věděl, že zvědavé domovnici, která obývala přízemní byt pod nimi, neujde jediná maličkost. Byl přesvědčený, že tyhle báby se už rodí se sluchem podobně výjimečným, jako mají policejní psi. Na jednu stranu byl rád, že je barák hlídán takovou ostrahou, ale naproti tomu nestál o rozbor své rodinné situace v hokynářství *U Doudů*, kde se semlely všechny klepy ze Smíchova a okolí.

Seběhl temným schodištěm ven z domu. Barrandova ulice se ve světle elektrických lamp leskla jako po dešti. Kromě jednoho či dvou spěchajících opozdílů byla prázdná. Zpoza rohu se vynořila drožka a projela kolem Františka. Pach zpocených koňských žíní mu nepříjemně naplnil chřípí. Pokrčil nos a vydal se k nábřeží. Na druhé straně řeky odbíjela na kostele svatého Vojtěcha jedenáctá.

Dveře hostince U Rorejsů zely dokořán. Zevnitř se linul proud mdlého světla, kouře a zvýšených hlasů.

František vešel do lokálu. Kromě několika studentů, jednoho starého muže a tlustého hostinského tu již nikdo další nebyl. Otto seděl zády ke dveřím a nakláněl se k drobnému černovlasému mladíkovi s jemnou tváří – nyní zkřivenou hněvem. Další dva studenti stáli po Ottově boku.

„Ale proč, k čertu?!“ zaklel podrážděně Otto.

„Protože mám svědomí!“ odvětil tmavovlasý mladík a sáhl po klobouku, jenž ležel před ním na stole. „Snažte se marně.“

Jeden z Ottových kumpánů – uhrovitý zrzek – ho chytil za zápěstí. „Víš, co by se s takovou věcičkou dalo všechno dělat?!“

„Právě že vím!“ zvolal mladík rozčileně a vytrhl se ze sevření.

„Mladí pánové si budou ještě něco přát?“ vložil se prozřetelně do hovoru Rorejs a s hlasitým cinkáním začal sbírat prázdné půllitry.

„Ne,“ sykl mladík a hodil na stůl pár mincí. „Děkuju, pane Rorejs.“

„Služebníček, vašnosti,“ uklonil se hostinský a strčil peníze do široké kostkované zástěry. Když se otočil a spatřil Františka, obrátil se na Ottu. „Máte tady otce, pane Koutský.“

Františkovi neušlo, jak se Ottova záda pod černým sakem okamžitě napjala. „Matka se po tobě shání,“ řekl s pohledem zabodnutým do blondáté kšticce nevlastního syna.

„Řekněte jí, že přijdu, až sám budu chtít,“ pronesl Otto, aniž by se k otčimovi otočil.

František zatnul zuby. Musí se ovládat. Už kvůli milované Dagmar. „Zvedni se, prosím, a pojd' domů.“

„Kolegáčci,“ Otto si založil ruce za hlavou a zhoupl se na židli, „přeci si nenechám poroučet od někoho, kdo přišel do naší rodiny s holým zadkem.“

Jeho dva společníci se rozesmáli.

Tmavovlasý mladík na nic nečekal a vstal.

Ve stejné chvíli František nohou podtrhl Ottovu židli. S třeskotem se převrátila na podlahu i se svým majitelem.

„Co si to...“ sípal Otto, tvář brunátnou zlostí.

„Ale no tak, pánové,“ přiběhl Rorejs z kuchyně. Ohnul se přes tlustý břich a pomáhal vzpouzejícímu se Ottovi na nohy.

František vydechl. Hněv ho pomalu opouštěl. Celá situace se nešťastně vyhrotila, a to opravdu nechtěl. „Pojď,“ řekl smířlivým tónem, „matka na nás čeká.“

Otto k němu přistoupil, ruce zaťaté v pěst.

„Marek utekl!“ zvolal náhle zrzek do nastalého ticha.

Otto se vzpamatoval a máchl rukou ke dveřím. „Za ním, sakra! Nesmí nám zmizet!“ Jeho kumpáni popadli kabáty a vyběhli do noci. „Promiňte, otčíme, ale budete muset doma vyřídit, že přijdu později,“ ušklíbl se Otto a vykročil ke dveřím.

„Otto!“ křikl za ním František, ale bez valného účinku.

„Tahle nóbl mládež. Kdyby se pánové raději měli k pořádný práci,“ zabručel hostinský a významně pohlédl na Františka.

„Mně to neříkejte, pane Rorejs,“ povzdechl si František dotčeně a sedl si k prázdnému stolu. „A dejte mi sem taky jedno.“ Najednou přestal mít chuť řešit jakékoliv rodinné záležitosti.

„S dětmi je kříž,“ zaslechl hlas z opačného koutu lokálu.

Dočista na starce zapomněl.

Muž byl oblečený v kvalitním, ale už notně obnošeném obleku. Čistý naškrobený límeček, pečlivě zastřižená bradka a knírek dávaly tušit, že o svůj vzhled stále pečuje. Vysoké, chytré čelo, oči přimhouřené za malými kulatými brýlemi s tlustými skly a výrazné rysy hovořily o inteligenci svého nositele.

František jen pokýval hlavou. Nechtělo se mu s nikým mluvit.

„Měl byste najít syna, než něco vyvede,“ nedal se odbýt starý muž.

„Ať si dělá, co chce.“ Pivo bylo jako křen. Učinný balzám na nervy. František ho vypil několika mohutnými doušky a mávl na Rorejse.

„To přeci nesmí,“ zvedl stařec nesouhlasně šedivé obočí. „Musíte za ním jít. Rozhodně musíte.“

Františkovi začala docházet trpělivost. Všichni se starají, co dělá Otto – Dagmar a teď i tenhle úplně cizí člověk. „Vždyť ani nevím, kde ho mám hledat,“ namítl podrážděně.

„V Petržilkovské vodárně. Bylo by dobré si pospíšit.“

„Ta je přece pěkných pár let prázdná,“ namítl František nechápavě. Šlo nejspíš o podivína, proto se rozhodl starého muže nadále ignorovat. Dopije a půjde domů. Možná že tam Otto nakonec dorazí ještě před ním. Složí kučeravou hlavu milující matce do klína a nechá se konejšit jako malé dítě. František si unaveně podepřel čelo. Jeho žena byla mateřskou láskou naplněna tak mocně, že často tonul v obavách, jestli je v jejím srdci místo i pro něj.

Na desce stolu se objevily dvě ruce – klouby zmožené artritidou, svráštělá kůže, skvrny od inkoustu na konečcích prstů. „Čas kvapí – běžte už, prosím!“

Cosí ve starcově hlase přimělo Františka zvednout zrak.

Muž na něj shlížel až s hypnotickou urputností. Trvalo pár dlouhých okamžiků, než byl schopný nějakým způsobem zareagovat. Zvedl se. „K vodárně?“

Stařec pokýval hlavou a znovu se pomalu usadil na své místo. „A vezměte to po nábřeží.“

František si připadal jako marioneta, kterou někdo bez varování postavil mezi kulisy a začal tahat za provázky. Mechanicky strčil překvapenému hostinskému do ruky peníze a spěšně se propletl mezi prázdnými stoly. U dveří se na okamžik zarazil, avšak starcův pohled mu sjížděl po páteři jako rozžhavená ocílka. Netečný k Rorejsovým poklonám za tak „nóbl opulentní“ spropitné vyšel ven a zamířil k Vltavě.

Řeka líně plynula. V jejím temném proudu se odrážela světla pouličních lamp. Pod jednou z nich stály dvě drožky s podřimujícími vozky schoulenými do dlouhých plášťů. Koně bez hnutí a se svěšenou hlavou nastavovali nozdry nočnímu chladu. Na protějším břehu se rozjel automobil a s tichým vrčením zmizel v útrobách Starého Města. František kráčel rychle, klobouk stažený hluboko do čela. Petržilkovská vodárna nebyla daleko, ale chtěl už mít celou tuhle zpropadenou záležitost za sebou.

K cíli mu zbývalo jen pár desítek metrů, když zaslechl křik. Ozýval se z otevřeného průjezdu činžovního domu.

„Řekneš nám to, nebo ne, ty tuberáku!“ Za slovy zesílenými ozvěnou následovala dutá rána, sten a žuchnutí.

„Otto nebude mít radost,“ přidal se další hlas. Další rána a chrčivý kašel.

„Hej!“ zařval František a rozeběhl se ubožákovi na pomoc. Někde blízko se rozštěkal pes a otevřelo se okno. Vzápětí se ze tmy průjezdu vyřítily dvě mužské postavy. Poznal ty dva studenty z Ro-rejsovy hospody téměř okamžitě – zrzka a druhého, o něco zavalitějšího kumpána. „Stůjte, zmetkové!“ drapl jednoho za cíp kabátu, ale nepoddajná látka mu vyklouzla z ruky. Útočník uskočil a ztratil se i se společníkem v boční uličce.

„Zbabělci,“ zavrčel František znechuceně a vkročil do průjezdu. U paty veřejí se ze země sbíral mladík, kterého ostatní nazývali Markem.

„Zvednu vás na nohy,“ pravil František tlumeně a uchopil nešťastníka v podpaží. Byl útlý jako dívka.

„Děkuji,“ zachrčel mladík a s bolestným syknutím se opřel o Františkovo rámě.

„Kam vás mám dovést?“ zeptal se František, když vyšli zpět na nábřeží.

Marek chvíli mlčel, pak si povzdychl a zašeptal: „K vodárně.“

František pohlédl do míst, kde se u břehu tyčila čtyřboká věž Petržilkovské vodárny, a potlačil nutkání klást zvědavé otázky. Pomůže, a rád. On byl vždycky takový hodný a obětavý, jak s oblibou říkala Dagmar.

Když se došourali k lávce spojující nábřeží s ostrůvkem, na kterém stála vodárna, mladík se vymanil z Františkova sevření a chytil se dřevěného, značně chatrného zábradlí mostku. „Dojdu už sám,“ zašeptal vyčerpaně. „Děkuji vám...“ Zlomil se v pase a další slova zanikla pod návalem úporného kašle.

František ho znovu uchopil, nevšímavý k jeho odmítavému gestu. „A spadnete do náhonu. Přejdeme na druhou stranu a tam si dělejte, co chcete.“

Na druhé straně se mladík opřel o kamennou stěnu věže a ukázal k nízkým kovovým dvířkům opatřeným masivním zámkem. „Točí se mi hlava. Klíč,“ polkl naprázdno, „je na druhé straně v malé prohlubni u země.“

František obešel vodárnu a po chvílce marného šátrání nahmatal úzkou štěrbinu skrytou za trsem suché povadlé trávy. Vrátil se ke vchodu a vítězně zvedl klíč. „Mám ho!“

„Pst!“ Mladík si dal prst před ústa a rozhlédl se kolem. Ale všude byl klid. „Odemkněte.“

František otočil klíčem v zámku a odjistil petlici. Zevnitř na něj dýchl studený, zatuchlý vzduch. Otočil se ke společníkovi. „Co tady, u všech svatých...“

„Běžte dovnitř, rychle,“ štouchl ho mladík do zad. „Do!ů po schodech.“

„Jo, jo,“ zavrtěl František udiveně hlavou a vydal se po úzkých kamenných schodech do útrob věže. Vše mu připadalo bizarní – scéna se synem, podivný stařec a teď tohle. Samotnému se mu nechtělo věřit, co právě dělá. Místo, aby ležel v posteli a spokojeně chrupal vedle své ženy, kráčí kamsi pod hladinou Vltavy.

„Další dveře budou po pravé ruce,“ řekl mladík, když se vpo-
tácel dovnitř.

Bouchnutí venkovních dvířek zadunělo vnitřkem věže, až Fran-
tišek úlekem nadskočil. Ve tmě nahmatal těžkou kliku a vzal za ni.
Další temný prostor, ale místo prachu a staroby ucítil pach kolo-
mazi. Mladík se prosmýkl kolem něj a za několik okamžiků se
prostorem rozlilo světlo.

„Elektřina? Tady?“ bylo první, co Františka napadlo, když přejel
zrakem po spících vodních čerpadlech pokrytých silnou vrstvou
špíny a pavučin. Pohlédl na mladíka. I přes pramínek krve, který
mu zasychal v koutku úst, se v jeho bledé tváři zračila pýcha. Vzá-
pětí však podklesl v kolenou. František přiskočil a podepřel ho.

„Budete mě muset doprovodit ještě níž,“ přivřel oči. Na čele mu
naskočily krůpěje potu.

Níž, níž, to se lehko řekne, rozhlédl se František nejistě po míst-
nosti.

Konečně si všiml nenápadného poklopu v prkenné podlaze.
S mladíkem na rameni se ztěžka sehnul ke kruhovému madlu
a prudce zatáhl. Pod ním se otevřel další prostor. Zde se již svítilo,
proto bez zaváhání vstoupil na točité kovové schůdky a se svým
nákladem opatrně sestoupil dolů. Načež otevřel ústa úžasem.

Všude, kam se podíval, stály rozličné přístroje, dráty, baňky,
hadičky, součástky, žárovky, misky s chemikáliemi a minerály, hro-
mady náradí a další zařízení. Mezi tím se válely knihy a papíry plné
rychle načrtaných poznámek.

V rohu pokoje stála postel, malý stolek se zbytky jídla, židle
a rozvrзанá šatní skříň.

„Vy tady bydlíte?“ zeptal se poněkud zbytečně, zatímco pomá-
hal mladíkovi posadit se na pelest.

„Bydlím, pracuji...“ pokrčil rameny a znovu se rozkašlal.

„Měl byste jít k doktorovi,“ nadhodil František.

Mladík si setřel krev z úst. „Souchotiny se neléčí, na ty se umírá,“ pronesl ironicky. S bolestným hekáním si svlékl kabát a povolil kravatu.

František rozpačitě přešlápl z nohy na nohu a odmlčel se. V nastalém tichu se rozběhl jakýsi stroj a s klapáním uvedl do pohybu jiný, ještě podivnější. „Asi bych měl jít,“ nadhodil, aby přerušil trapnou chvíli.

Mladík se pousmál. „Jistě mě omluvíte, když vás nedoprovodím. A propos, jmenuji se Marek. Příjmení vám s ohledem na okolnosti nepovím.“ Natáhl ruku k Františkovi.

Ten ji přijal a upřímně stiskl. „Já jsem František.“ Pak v náhlém popudu dodal: „Kdybyste cokoliv potřeboval, bydlím v Barrandově ulici číslo čtyři.“

„Pochybuji, že bych vás někdy navštívil,“ odvětil Marek a lehl si i v botách do peřin. „Ale kdo ví... třeba v příštím životě.“ Zavřel oči.

František se otočil k odchodu, avšak pak ho cosi napadlo. „Co po vás Otto chce?“

Mladík otevřel oči a změřil si Františka ostražitým pohledem. Poté je znovu zavřel a zašeptal: „Nerad vám to říkám, ale Otto není dobrý člověk.“

A

Vytesat písmeno A šlo Františkovi snadno. A jako arogantní. Jednoduché písmeno pro arogantního floutka. Otto nevynechal jedinou příležitost, jak Františka s teatrální nonšalancí ponížít a ztrapnit. A nejraději tak činil, když u toho byla Dagmar. Ne vždy však slavil úspěch, a v takový okamžik František cítil škodolibou radost. Nebyl na sebe hrdý, ale potěšení mu to skýtalo značné.

Druhý den u snídaně si Ottu měřil přísným pohledem, ale o tom, co se stalo *U Rorejsů* a pak na nábřeží, před Dagmar pomlčel. Nemělo by to smysl. Když se v noci vrátil domů, Otto už spal ve své posteli. Dagmařina rozmrzelost z jejich pozdního návratu se tak zákonitě obrátila proti Františkovi.

Neměl sílu jí nic vysvětlovat a svalil se na lenošku v jídelně. Avšak usnout se mu podařilo až k ránu. V hlavě mu vířily myšlenky jako na kolotoči a rozum je odmítal definitivně zpracovat. Všechny ty události... Stařec, který ho se záhadnou předvídavostí poslal přesně do míst, kde mělo dojít ke konfliktu mezi studenty... Nemocný mladík a jeho tajuplná skrýš plná technických udělátek... Nerozuměl tomu. O pár hodin později se probral ještě unavenější a rozlámanější, než když šel spát, a rozhodl se přijít všemu na kloub.

K snídani dorazil poslední Otto.

„Ještě džem, prosím,“ zazubil se na matku.

„Jahodový, nebo meruňkový, drahoušku?“ zašvitořila mile Dagmar.

„Meruňkový,“ odvětil Otto a pohlédl na Františka. „Tatínek ho má nejraději.“

František otevřel noviny. Cítil, jak v něm stoupá hněv. Ale ovládl se – takovou radost Ottovi neudělá.

„Hned je to hezcí, když se nehádáte,“ Dagmar podala synovi požadovanou skleničku marmelády a spokojeně uhladila záhyby na sněhobílém ubrusu.

Ona snad tu ironii v Ottově hlase nevnímá schválně, pomyslel si František a zvedl zrak od novin. Jeho žena zářila jako sluníčko. V podstatě jí to přál. Musí být pro ni těžké stát pořád mezi nimi jako hromosvod. Pro nezasvěceného pozorovatele v tuto chvíli působili jako harmonická a spokojená rodina, a to jí stačilo ke štěstí.

„Co máš dnes v plánu, broučku?“ zeptala se po chvílce Otty.

„Máme dnes samé přednášky – vrátím se až večer, mamá,“ pravil důležitě.

To ti tak věřím, ušklíbl se v duchu František.

Otto lehce popuzeně zvedl obočí. „Něco se vám, otče, nezdá?“

„A vy, Františku?“ skočila mu do řeči Dagmar, tušící hrozící hádku.

„Půjdu do dílny,“ zalhal, vstal a políbil ji do vlasů. Koutkem oka spatřil, jak se Otto nahněvaně ošil.

„Nezapomeňte, drahý, dnes je k obědu kachna,“ připomněla mu Dagmar se zvednutým ukazováčkem.

Zatvářil se spokojeně. „To si v žádném případě nenechám ujít. V jednu hodinu jsem tu jako na koni. Škoda, že to Otto nestihne.“ Vrhł na nevlastního syna významný pohled a s vítězoslavným pocitem odešel z bytu.

Před domem se však dal na opačnou stranu, k nábřeží. V tuhle denní dobu byly ulice plné lidí a povozů. Hospodyně a služky spěchaly na nákupy, příručí vynášeli zboží před výlohy obchodů. Pekařští tovaryši a mlékaři se vraceli z rozvážky. Sem tam se zpoza rohu vynořil úředník či řemeslník spěchající na svačinu.

František pospíchal podél Vltavy a lámal si hlavu nad tím, jak se nepozorovaně dostane do Petržilkovské vodárny. Po včerejším zážitku nabyl dojmu, že obyvatel věže nestojí o to, aby někdo věděl o jeho příbytku.

Když se dostal k lávce, sehnul se do dřepu a převázal si tkaničku u boty. Zrovna v tu chvíli ulicí projížděl automobil a pozornost lidí na chodníku se přesunula k vrčícímu stroji. Využil toho a přeběhl lávku k vodárně. Zámek u dveří byl stále otevřený – tak, jak ho zanechal, když předchozí noci odcházel. Rychle odjistil petlici a vstoupil dovnitř. Zatuchlý vzduch ho uhodil do nosu. Sestoupil po schodech a našel vstup do místnosti s čerpadly. Stále se zde svítilo. Opatrně nadzdvihl poklop a podíval se dolů.

Na okamžik měl pocit, že byl pryč jen pár minut. Vše vypadalo jako předchozího večera. Marek spal oblečený a v botách na posteli, ruce zkřížené na prsou. Vypadal klidně a spokojeně jako dítě, které usnulo po kojení. Tvář a bradu měl špinavé zaschlou krví, černé vlasy spleené potem. Ticho v místnosti bylo absolutní – žádné tikání a cvakání, jen mladíkův dech a částičky prachu vznášející se v elektrickém světle.

František si náhle připadal jako vetřelec. Neměl právo narušit cizí soukromí jen kvůli své zvědavosti. Pomalu se otočil a vstoupil zpět na železné schůdky.

V tu chvíli se však spustil klapající strojek. A přidal se další. Tentokrát se rozjela celá kakofonie zvuků a cinkání. Kdesi zašuměla voda a jakási čtverhranná věc se zbarvila do červena. František se poplašeně rozhlédl.

„Co tu děláte?“ Marek ležel na boku a tvářil se rozzlobeně.

„Já...“ koktal František. „Měl jsem obavy o vaše zdraví. Dali vám pěkně do těla a pak vaše choroba... totiž...“

Marek si sedl a upřel na Františka zrak.

Ten si v rozpacích odkašlal. „Je to neodpuštělné. Promiňte.“

Když už bylo napětí nesnesitelné, namáhavě vstal, vzal ze stolu plechovou konvici a postavil ji na rozžhavenou kostku. „Dáte si se mnou čaj?“

„Děkuji,“ hlesl František.

Mladík kývl a došoural se k železným schůdkům. Ve chvíli, kdy míjel Františka, se mu znovu zadíval do očí. Markovy byly tmavohnědé a bylo v nich cosi zvláštního. Vědomí blížící se vlastní smrti? Staletá moudrost předků? Bolest poznání?

„Musíte mě teď omluvit,“ slabě se usmál mladík. „Udělejte si zatím pohodlí. Pokud to tedy v tomhle brlohu vůbec jde.“ Pak zmizel v horní místnosti.

Po chvíli František zaslechl téct vodu. Podrbal se ve vlasech a našel si místo na Markově posteli. Polštář špinavý od krve a potu trochu štitivě odsunul stranou. Věděl, že zde riskuje zdraví, ale touha dozvědět se něco víc o tomhle zvláštním člověku byla silnější než strach z nákazy.

Z myšlenek ho vyrušil právě ten, o kterém tak usilovně dumal. „Tak co vás zajímá? A neříkejte mi, že vás sem přivedla starost o můj zdravotní stav.“

František se ošil. „Ale ano, to také. Jenže pořád nevím...“

„Proč jsem dostal tu nakládačku?“ pravil Marek věčně a nalil ze syčící konvice vodu do dvou hrnků. „Trochu rumu?“ Nečekal na odpověď, sáhl do skříně a vyndal láhev s hnědou tekutinou. Odšpuntoval hrdlo a zhluboka si přihnul.

„Neměl byste...“

„Pít?“ rozkašlal se. „To se rozumí samo sebou.“ Napil se znovu. Potom se i s lahví posadil vedle Františka. „Jsem s tím vším sám a potřebuji si o tom s někým promluvit,“ utřel si ústa do špinavého rukávu. „Ale nevím, jestli vám můžu věřit.“

„Můžete,“ řekl František rozhodně a došel si pro hrnek. „Kde máte čaj?“

Marek ho upřeně sledoval. „Na polici nad vaší hlavou.“

František se vytáhl na špičky pro dřevěnou krabičku plnou černých čajových lístků. „Nemám důvod komukoliv cokoliv říkat.“

„Zatím,“ ušklíbl se mladík trpce.

František nasypal čaj do horké vody a pozoroval, jak nápoj pomalu tmavne. Tušil, že je jen otázkou času, kdy jeho společník spustí.

Po chvíli Marek vstal a zalovil v útrobách jednoho stroje. Když ruku vytáhl, držel mezi prsty kovovou věc – asi deset centimetrů dlouhou, luskovitého tvaru, s malinkými otvory a nýtky po obou stranách. „Nebudu vás zbytečně zatěžovat technickými podrobnostmi, ale to, co vidíte, je ve své podstatě neskutečně děsivá hračka.“

František k němu přistoupil. „Vypadá to jako obří fazole.“

Marek pokýval hlavou. „Ve skutečnosti to dokáže absorbovat a následně vydat obrovské množství energie. Takové, že by to srovnalo se zemí půl Smíchova.“ Když spatřil Františkův pochybovačný výraz, trochu uraženě vrátil věc zpět na místo. „Těžko tomu věřit, ale je to tak. Samozřejmě jsem to mohl vyzkoušet jen v laboratorních podmínkách, ale funguje to.“

Je to podivín, napadlo Františka okamžitě. Přemýšlel, zda za to může choroba nebo alkohol.

„Chápu,“ zabručel Marek zklamaně a opět si přihnul. „Až půjdete nahoru, nezapomeňte za sebou pořádně zavřít. Hodlám vystrčit nos až za tmy.“ Postavil láhev na zem a lehl si zpátky na pelest.

„Nechtěl jsem se vás dotknout, ale pořád nevím, jak s tím vším souvisí Otto,“ pokrčil rameny František.

„Otto je jen prospěchářský otrapa,“ pohlédl Marek na Františka s bojovným výrazem. „Na fakultě jsem ho měl pořád za zády. Jako by tušil, že si tam jen nehraju s drátky. Jednou se mu podařilo opít mě a vymámil ze mě, na čem pracuji. Naštěstí jsem tady našel

útočiště, abych se ho zbavil. Teď slídí jako pes a snaží se získat můj prototyp. Předpokládám, že ho chce prodat.“

„Prodat? A komu?“ zeptal se František. Otto byl přes svou aroganci a sobectví chytrý. Nehonil by se jen tak za nějakým výmyslem, dumal.

„Francouzům, Němcům, Rusům – komukoliv. Evropa je jako bedna dynamitu. Všichni si chtějí ze světa urvat co nejvíc pro sebe. Jestli vypukne válka, tahle moje věcička by pro jejího majitele znamenala absolutní vítězství,“ odvětil Marek suše.

„Jestli je to tak nebezpečné, proč ji sám nezničíte?“ namítl František věčně.

Marek si složil ruce pod hlavu. „Je to moje dítě – stálo mě zdraví i normální život. Vy byste dokázal zabít své dítě, Františku?“

Další i následující den František svého nového známého navštívil zase. Netušil, co ho k mladíkovi táhne. Snad jeho povaha, která se tolik lišila od Ottovy nátury. Píle, odhodlání, obětavost – to byly hlavní Markovy přednosti. Na rozdíl od lenosti, vychytralosti a prospěchářství jeho nevlastního syna.

Nicméně i František během hovoru se studentem upadal často do rozpaků pramenících z neznalosti. Marek byl nejen zdatný matematik, fyzik a strojař, ale předčil Františka i ve znalostech z geologie.

„Musíte přeci vědět, do čeho bušíte,“ apeloval na jeho kamenické řemeslo.

„Žula, mramor, pískovec, břidlice,“ pokrčil rameny František. Seděl na nízkém štokrleti, které si přinesl z dílny. Marek tento jeho nenápadný průnik do vodárny nijak nekomentoval, což František považoval za vstřícné gesto a možná i příslib bližšího přátelství.

„A také syenit, travertin, serpentinit, trachyt,“ vypočítával Marek, zatímco se pinzetou vrtal v zařízení připomínajícím hodinový strojek.

„No,“ usmál se František, „na moje náhrobky to úplně stačí. Záleží, kolik zákazník hodlá do nebožtíka vložit peněz.“

„Hrobka jako palác – kameníkův sen,“ ušklíbl se mladík. Zvětšovací sklo, které měl posazené v očním důlku, mu vypadlo do rozdělané práce. Vydal nespokojené zavrčení a odložil ho stranou.

„Je to tak,“ přitakal František. „Dokud budou umírat zámožní lidé, máme jako cech vystaráno.“ Jakmile slova dořekl, došlo mu, jak netaktně se zachoval. Zrak mu mimoděk sjel k zakrvácenému polštáři.

„K vaší smůle umírá víc žebráků a chudáků, jako jsem já,“ pravil Marek, aniž by ustal v práci.

František se zahanbeně ošil. Mluvit o smrti s umírajícím člověkem může jen hrubec. Být tu teď Dagmar, lískla by ho za ucho jako školáka.

„Je až s podivem, jak lidé lpí na tom, aby po nich zůstaly kameny s vytesaným jménem. Odkazem člověka má být jeho práce, dílo nebo myšlenka, která je pro společnost přínosem. Ale ne – našinec musí mít za každou cenu šutr a lucerničku,“ držel se načatého tématu Marek.

Tím ovšem Františkovi situaci neusnadnil. „Nemáte hlad?“ vybalil z papíru kus uzeného.

„Až umřu, spalte mě.“

„Chleba bohužel nemám.“

Mladík se narovnal a prohlížel si proti světlu vnitřnosti strojku. „Nechci skončit zahrabaný v hlíně. Měkké tkáně projdou zažívacím traktem kroužkovců a kosti vyhodí hrobník, když na hřbitově dojde místo nebo pozůstalí přestanou platit.“

František mlčel.

„Tělo je schránka s omezenou dobou životnosti,“ rozvíjel svou myšlenku Marek, zatímco vůně masa rafinovaně pronikala éterem. „Nestojí za řeč.“

„Tak, z estetického hlediska – zvláště u žen určitého věku...“ namítl František s myšlenkami na Dagmar. Jeho krásná žena obývala schránku nesmírně půvabnou.

„Povrchní hledisko,“ zavrtěl hlavou mladík a položil strojek na stůl. „Důležité jen pro rozmnožování a zachování druhu.“

„A umění? Zachycuje a opěvuje jedinečnost a krásu těla pro potěchu duše,“ namítl František.

„Máte pravdu,“ usmál se Marek. „Vy jste založením umělec, já naopak vědec. Děje v přírodě chápu jako pochody stroje. Pokud všechny součástky fungují, jak mají, a mechanismu nechybí paly, stroj pracuje. Pokud ne, zastaví se.“ Sedl si na lůžko a ukázal na uzené. „Zrovna teď bych potřeboval přiložit pod kotlem, příteli.“

František mu ochotně nabídl a sledoval, jak Marek hltavě jí. „Chutná?“ zajímal se.

„Měl bych k vám prosbu,“ řekl mladík místo odpovědi. „Potřeboval bych pár knih ze školy.“

„Aha.“

Marek si zřejmě vyložil jeho odpověď jako váhání. „Vzhledem k okolnostem se tam nemohu ukázat.“

„Samozřejmě,“ přisvědčil rychle František. „Napište mi, které to jsou, a já je přinesu.“

„Děkuji.“

Nebylo za co. Od toho dne, kdy František potkal Marka, práce ho do dílny netáhla. I Dagmar si všimla, že nechodí domů špinavý, jak bývalo obvyklé. Namluvil jí, že nemá zakázky. Raději rozmlouval s Markem nebo se jen tak procházel kolem Vltavy. Přinášelo mu to víc požitku než sedět doma a poslouchat Ottovy jizlivé poznámky.